

Remissvar gällande SOU 2025:24

– Publiken i fokus: Reformen för ett starkare filmland

Om oss

MT Cinema Group AB är en liten, oberoende biografkedja som driver biografer på sju orter runt om i Sverige – från Laholm i söder till Piteå i norr. Under 2024 tog våra biografer emot omkring 70 000 besökare, vilket motsvarar cirka 0,7 % av det totala biobesöket i Sverige. Vi är en av få aktörer som kombinerar lokal närvaro, kulturengagemang och nationell spridning inom biografområdet.

Vår verksamhet har en tydlig kulturpolitisk profil. Utöver den ordinarie driften arrangerar vi varje år en helsvensk filmfestival, aktiv på flera av våra orter, där vi under tio dagar enbart visar svenska filmer. På de medverkande orterna uppgår marknadsandelen för svensk film till omkring 30 % – betydligt högre än riksgenomsnittet. Vi har medvetet byggt upp ett intresse hos publiken för att se svensk film på bio. Svensk film ligger oss särskilt varmt om hjärtat.

Vi arbetar aktivt för att göra film tillgänglig för alla åldrar och grupper, med särskilda satsningar på barn och unga, skolbio och visningar med fokus på tillgänglighet. Vår närvaro gör att vi ofta fungerar som samlande kulturaktörer på orter där det i övrigt finns få eller inga andra kulturinstitutioner.

Trots små marginaler och begränsad personalstyrka driver vi verksamhet året runt – ofta i samverkan med lokala aktörer, civilsamhälle och kommuner. Det ger våra biografer stark lokal förankring, men gör oss också sårbara för ökade kostnader och administrativt krävande stödstrukturer.

Vi deltar gärna i utvecklingsprojekt och samarbeten som syftar till att stärka svensk film, nå nya publikgrupper och bidra till ett levande filmklimat i hela landet – men för att detta ska vara möjligt krävs att stödssystemen också är tillgängliga för mindre aktörer med begränsade resurser.

Inledning

Vi vill inleda med att uttrycka vårt stöd för utredningens ambition att stärka svensk film. Det är en angelägen och välkommen satsning – särskilt för oss som driver biografer på landsbygden, där filmvisning ofta är den enda regelbundna kulturverksamheten.

Som biografaktör med verksamhet på flera mindre orter ser vi med tillförsikt på många av förslagen. Samtidigt vill vi lyfta fram vissa viktiga nyanser och konsekvenser, särskilt för små och mellanstora biografer som verkar under helt andra villkor än storstädernas kommersiella aktörer.

För verkligheten är att vi verkar i en bransch i djup kris. Trots publikens fortsatta kärlek till film brottas biografer över hela landet – inte minst de små och oberoende – med skenande kostnader, en pressad privatkonsumtion och en allt hårdare konkurrens från globala streamingtjänster. Publiken vill gå på bio, men plånboken räcker inte alltid till.

För vår del ledde det ekonomiska läget nyligen till att ett av våra bolag försattes i konkurs. Vi driver vidare verksamheten i annan form, men marginalerna är i praktiken borta. Situationen är akut – inte bara för oss, utan för stora delar av biograf-Sverige.

Mot denna bakgrund ser vi utredningens förslag som ett viktigt steg mot en mer hållbar filmpolitik. Men reformerna måste snabbt omsättas i konkreta och träffsäkra insatser om små aktörer ska ha en reell chans att överleva – och fortsatt kunna bidra till mångfald, tillgänglighet och en levande filmkultur i hela landet.

Biografens roll i filmpolitiken

Vi instämmer i utredningens betoning av att film ska visas i hela landet och att biografen har en central plats i det filmkulturella ekosystemet. Biografer utgör ofta den enda permanenta kulturinstitutionen på mindre orter – en roll som är särskilt viktig för möten mellan publik och kvalitetsfilm, för gemenskap och för att nå barn och unga.

Sänkt moms och biografavgift

Vi tillstyrker förslaget om att sänka momsen på biobiljetter till 6 %, vilket skulle skapa likvärdiga förutsättningar jämfört med andra kulturformer. En momssänkning är särskilt viktig för att hålla nere biljettpriserna i en tid av ökade kostnader, men det innebär inte per automatik att biljettpriserna kommer bli lägre.

På våra orter har vi bara höjt biljettpriserna med några kronor efter pandemin, och det var faktiskt vid sista höjningen 2024 som vi för första gången sedan momshöjningen inträdde tjänade mer än vad vi tjänade på en biljett innan 2017. Det har alltså tagit oss 7 år att kompensera för den ökade kostnaden som den höjda momsen innebar. Vi hade såklart behövt ökat mycket mer än så för att kompensera för publik tapp och ökade kostnader, men vi har bedömt att risken för ytterligare publik tapp blir större med höjda priser.

Våra marginaler är verkligen redan på absoluta miniminivå och den sänkta momsen skulle hjälpa till att kunna återanställa personal som sagts upp, samt bidra till att biografen har råd

med att byta ut teknik i den takt som den åldras. Den skulle också hjälpa till att vi som biografägare återigen skulle kunna leva på att driva biografer utan att jobba ihjäl oss. En sänkt moms är alltså nödvändig för en hållbar biografbransch i hela landet.

Samtidigt ser vi med viss oro på kopplingen mellan momssänkning och den föreslagna biografavgiften på 10 % av bruttobiljettintäkterna. Även om små biografer undantas från avgiften (färre än sex visningar per vecka), riskerar konstruktionen att försvåra framtida utveckling. Många mindre biografer befinner sig just på gränsen till denna nivå, och kan därmed hindras från att växa eller erbjuda fler visningar eftersom intäkterna från fler visningar inte nödvändigtvis kompenserar för den högre avgiften. Vi anser därför att det är orättvist att basera avgiften på enbart antalet föreställningar och att man bör kolla på andra alternativ som inte missgynnar den lilla biografen som vill satsa på fler föreställningar.

För att ge ett exempel på alternativ som man skulle kunna titta på så skulle man kunna göra en trappa för biografavgiften baserad på storleken på orten biografen verkar på, alternativt att man baserar avgiften på hur mycket man har i bruttobiljettintäkter, där de minsta biograferna skulle betala 0% i avgift, de lite större skulle betala 5% och sedan alla över en viss gräns betalar 10%. För precis som jag nämnde ovan är dessa biografer på landsbygden beroende av en sänkt moms för att kunna fortsätta driva sina biografer. Vi föreslår att detta utreds vidare, men att det åligger Filminstitutet, biograferna samt distributörerna att ta fram villkoren för avgiften.

Biografstöd och landsbygdens behov

Vi välkomnar att biografstödet föreslås permanentas och utvecklas. Förslaget att särskilt beakta behov hos biografer i landsbygd och på mindre orter är helt avgörande för att skapa jämlika förutsättningar.

För att dessa stöd ska få verklig effekt vill vi särskilt betona:

- vikten av **långsiktighet och förenklad administration** vid stödansökningar,
- att **kombination av olika stödformer** (visningsstöd, upprustningsstöd, verksamhetsstöd) möjliggörs för mindre aktörer,
- att **komplementbiografer med ett smalt utbud** får särskilt utrymme i fördelningen.

Avslutande reflektion

Utredningens övergripande ambition – att sätta publiken i fokus och skapa ett starkare filmland – är något vi delar fullt ut. Biografen är en av filmens viktigaste mötesplatser och ett nav i det filmkulturella ekosystemet. Men utan konkreta och träffsäkra reformer som möter de verkliga villkoren för små och medelstora aktörer riskerar visionerna att stanna på papperet.

För att svensk film verkligen ska nå hela landet, och för att biografer även utanför de största städerna ska kunna överleva och utvecklas, krävs att kommande filmpolitik formas med

MT Cinema Group AB

verkligheten som utgångspunkt – en verklighet där eldsjälar driver verksamhet med små marginaler, stort ansvar och en orubblig tro på filmens kraft.

Vi hoppas därför att utredningens förslag inte bara tas emot med välvilja, utan också leder till konkret handling. För först då kan svensk film leva – inte bara i produktion, utan också i mötet med sin publik.

Vi finns självklart tillgängliga för vidare dialog.

Med Vänlig Hälsning

Tina Karlsson
MT Cinema Group AB